

• • • *Eén van de zeven grote ontwikkelingsprojecten van het Saoedische Agricultural Development Fund (ADF) is het verhogen van de visproductie. Op verzoek van het ministerie van EL&I ondernamen Frans Veenstra (IMARES) en Kees Taal (LEI) een factfindingmissie naar Saoedi-Arabië om de mogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven in de Saoedische visserij en aquacultuur in kaart te brengen. Dit artikel beperkt zich tot het onderdeel aquacultuur.*

Kansen voor Nederlandse export van kennis en technologie Aquacultuur in Saoedi-Arabië

De belangrijkste doelstellingen van het visserij- en aquacultuurbeleid in Saoedi-Arabië zijn: het bevorderen van duurzame productiviteit van de lokale visbestanden en de aquacultuur, om in het kader van voedselzekerheid de continue aanvoer van verse vis in de nabije toekomst te kunnen garanderen. Aquacultuur wordt gezien als de belangrijkste pijler van deze twee. Bij uitbreiding van de Saoedische aquacultuur-sector zullen buitenlandse investering, kennis en technologie een grote rol spelen.

De meest recente cijfers (uit 2007) laten het volgende zien: de totale visproductie was 85.201 ton, waarvan een kleine 22% oftewel 18.587 ton uit aquacultuur. Ongeveer de helft van de totale productie was afkomstig uit de Arabische Golf, iets minder dan eenderde uit de Rode Zee. 78% van de productie uit aquacultuur besloeg garnalen (14.528 ton). De enige noemenswaardige vis qua volume was tilapia met ruim 3600 ton.

Saoedi-Arabië telde in 2007 precies 239 viskwekerijen, de meerderheid daarvan kleinschalig. Sinds 1995 is de National Prawn Company (www.robian.com.sa), een publiek-privaat initiatief, de grootste garnalenkweker, met 220 hectare kweekvijvers en een eigen verwerkingsbedrijf. Deze tak van aquacultuur breidt zich snel uit, aan de Rode Zeekust in de regio van de Jizan- en Tihamah-vlakten.

De Saoedische overheid is voornemens de aquacultuurproductie de komende vijf jaar te vergroten naar 30.000 ton en nieuwe soorten te introduceren, zoals barramundi en zeekomkommer.

Ingevoerde vis en visproducten waren in 2007 goed voor ongeveer 62% van het totale aanbod in Saoedi-Arabië. De vraag blijft het aanbod overtreffen, omdat de bevolking blijvend groeit en het lokale aanbod verder onder druk komt van omgevingsfactoren en het streven naar duurzaamheid. De totale export bedroeg in 2007 ruim 16.500 ton, de totale import ruim 129.500 ton.

'Voor opschaling zoekt men naar innovaties'

Inventarisatie

De Saoedische overheid wil meer onafhankelijk worden van de import van vis, schaal- en schelpdieren en daartoe ontwikkeling van de aquacultuursector stimuleren. Voordat men overgaat tot verdere opschaling van bestaande kwekerijen en de introductie van nieuwe, moet de invloed op bestaande ecosystemen worden onderzocht.

Zoals gezegd, bestaat de meerderheid van de 239 viskwekerijen uit kleinere bedrijven. Er zijn een paar grotere garnalenkwekerijen (productie van > 10.000 ton garnalen per jaar)

met eigen verwerking. Omdat deze bedrijven exporteren naar de Verenigde Staten en Japan, voldoet hun verwerking aan de (inter)nationale normen.

Voor opschaling zijn de viskwekerijen op zoek naar innovaties om hun kweek te verbeteren en kosten te verlagen. Er lopen al besprekingen met leveranciers van recirculatiesystemen uit het buitenland, onder andere het Nederlandse bedrijf HESY. Aanbevelingen van de auteurs van het rapport voor het ambtelijk overleg tussen Nederland en Saoedi-Arabië zijn onder andere:

- Een Nederlands-Saoedisch proefproject in Jeddah, inzake kennisoverdracht van recirculatiesystemen, maar gericht op de gehele waardeketen;
- Het aanwijzen van het Fish Farm Centre als innovatiecentrum ter ondersteuning van de sector;
- Het inrichten van de twee laboratoria in Jeddah en Dammam als referentielaboratoria voor voedselzekerheid en -veiligheid.

De Saoedische overheid wil de aquacultuur-sector stimuleren. Het betreft zowel kweek van zoetwatervis en zoutwatervis, schaal- en schelpdieren 'op land' met een zo laag mogelijke impact op natuur, hulpbronnen en ecosystemen, als kweek van zoutwatervis, schaal- en schelpdieren aan de kust. Er liggen kansen in de gehele waardeketen voor Nederlandse bedrijven, investeerders en kennisinstellingen.

Hans van der Lee

Geschreven op basis van het IMARES-/LEI-rapport 'Visserij en aquacultuur in het Koninkrijk van Saoedi-Arabië' en het rapport 'Saudi Arabia 2012' (onderdeel Agriculture) van de Oxford Business Group. Het Nederlandse rapport is van Frans Veenstra (IMARES) en Kees Taal (LEI), LEI Memorandum VR11-012, februari 2012. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van EL&I. Meer informatie over het tweede rapport: www.oxfordbusinessgroup.com.